

Çocuk Edebiyatının Temel Kavramları

Kelime ERDAL¹

GİRİŞ

Çocuklar, toplumların geleceği açısından son derece önemli bireylerdir. Toplumların geleceklerinin sağlam olması, çocukların zihinsel, fiziksel ve sosyal açıdan kendileriyle ve çevreleriyle uyum içinde bulunmaları, sağlıklı bir kişiliğe sahip olmaları ile mümkündür. Çocuğun duyarlı bir düşünce yapısına sahip olmasının sağlam çocuk-kitap ilişkisiyle gerçekleştirilebileceği bugün artık tartışmasız kabul edilmektedir. Her açıdan gelişme döneminde olan çocuğa verilen eğitim, içinde yaşayacağı ve bireyi olacağı toplumun şekillenmesi açısından son derece önemlidir. Çocuk, okuduğu kitaplar aracılığıyla kendini tanıır. Bir milletin çocuk edebiyatına ait ürünler, o milletin nasıl bir gelecek istediği ile yakından ilgilidir. Çocuğa verilmesi gereken pek çok değer, edebî eserler aracılığıyla daha ilgi çekici hale getirilebilir. Bu bölümde, birey ve toplum açısından böylesine önemli bir alan olan çocuk edebiyatının temel kavramları üzerinde durulmuştur.

ÇOCUK

Küçük yaştaki erkek veya kız. Soy bakımından oğul veya kız, evlat. Bebeklik ile erginlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız, uşak (<https://sozluk.gov.tr/>).

¹ Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, kelime@uludag.edu.tr, ORCID:0000-0001-8205-2530

çıkarılan yayın olarak tanımlanmaktadır (<https://sozluk.gov.tr/>). Dergi, siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmua olarak tanımlanmaktadır (<https://sozluk.gov.tr/>).

Çocuk gazete ve dergileri, çocuğun beceri ve yetenekleriyle kendini gösterebileceği bir eğitim aracıdır.

KAYNAKLAR

- Abdullah Tansel, F. (1989). *Ziya Gökalp Külliyyatı-II, Limni ve Malta Mektupları*. Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Akkaya, N. (2000). Tekerlemelerin Çocuk Eğitimindeki Yeri. S. Sever (Ed.), *I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu* içinde (602-608). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri ve TÖMER Dil Öğretim Merkezi.
- Aktaş, Ş. (2009). Edebi Metin ve Özellikleri. *Atatürk Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 15(39), 187-200.
- Alemdar Y. & Aytas, G. (2003). *Çocuk Edebiyatı*. Akçağ Yayınları.
- Bilgicik. (b.t.). *Ant, Ömer Seyfettin*. <https://www.bilgicik.com/yazi/ant-omer-seyfettin/>
- Boratav, P.N. (1978). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı* (3.Baskı). Gerçek Yayınevi. Bursa Türk Ocağı. <https://www.bursaturkocagi.org.tr/>
- Clements, A. (2017). *Bunun Adı Findel*. Gümüşü Kitaplığı.
- Çer, E. (2016). *Çocuk Edebiyatı, 0-6 Yaş Çocuk Kitaplarında Çocuk Gerçekliği ve Çocuğa Görelik*. Eğiten Kitap.
- Dalkılıç Uyar, N. (1999). *Okul Öncesi Eğitimde Üniteler, Belirli Günler ve Haftalar*. Epsilon Yayınevi.
- Demirel, Ş. (2010). Edebi Metinlerle Çocuk Edebiyatı. Pegem Akademi.
- Dilidüzgün, S. (2018). *Çağdaş Çocuk Yazını*. Tudem.
- Duymaz, R. (1984). *Uygulamalı Kompozisyon Bilgileri*. Seda Yayınları.
- Elçin, Ş. (1980). *Çocuklarımıza Şiirler*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ertem, S. (1973). Kırkkale'ye Giderken. *Türk Dili Dergisi*, 27 (258), 663-666.
- Fırat, H. (2012). Çocuk Edebiyatının Türkçe Eğitimindeki Yeri: Biyografi Örneği. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (29), 44-56.
- Kıbrıs, İ. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Kök Yayıncılık.
- Kompozisyon. (2016, 16 Haziran). *Biyografi Örnekleri*. <https://kompozisyon.org/biyografi-orneklere/>
- Kudret, C. (1980). *Örneklerle Edebiyat Bilgileri 2*. İnkılap ve Aka Kitabevleri.
- La Fontaine, J. D. (1997). *Bütün Masallar* (S. Eyüboğlu, Çev.). Cem Yayınevi.
- Mimesis. <https://www.mimesis-dergi.org/>
- Oğuzkan, F. (1977). *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatımız*. Kadioğlu Matbaası.
- Okuyay Platformu. <http://okuyayplatformu.com/>

- Savsak, H. (2019, 17 Nisan). *Efsane Örnekleri, Uzun ve Kısa Efsaneler*. Bilgenç.
<https://www.bilgenç.com/efsane-ornekleri/>
- Sever, S. (2008). *Çocuk ve Edebiyat*. Tudem.
- Sever, S. (2013). *Çocuk Edebiyatı Öğretimi Nasıl Olmalıdır? Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü*. Tudem.
- Sınar Çılgın, A. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Morpa.
- Şahin, G. (2014). Okulöncesi Dönem Çocuk Kitaplarında Görsel Bir Uyarın Olarak Resim. *Turkish Studies*, 9 (3), 1309-1324.
- Şimşek, T. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Rengârenk Yayınları.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü.
<https://aregem.ktb.gov.tr>
- Türk Edebiyatı. <https://www.turkedebiyati.org/>
- Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/>
- Vural, M. (2001). *Ev ve Sınıf Etkinlikleri Antolojisi*. Yakutiye Yayıncılık.
- Yüce, K., Karaca, N., Köksalan, B., Murat Nuhoglu, M. & Bilgegil, Z. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Lisans Yayınevi.
- Zorlutuna, H. N. (1948). *Benim Küçük Dostlarım*. Ahmet Halit Kitabevi.